

7/6103

T.C.
BAŞBAKANLIK
Hazine Müsteşarlığı

22.03.02* 18388

Sayı: B.02.1.HM.0.EKA-08.02-20/
Konu: Soru Önergesi Hk.

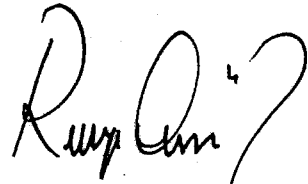
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
GENEL SEKRETERLİĞİNE

İlgi: Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü' nün
05.03.2002 tarihli ve B.02.0.KKG.0.12/106-669-1/1174 sayılı yazısı

İlgide kayıtlı yazıda, Eskişehir Milletvekili Mehmet Sadri Yıldırım' ın
tevcih ettiği 7/6103-13651 sayılı yazılı soru önergesinin sureti ekli olarak
gönderilmiş ve süresi içinde cevaplandırılması talep edilmiştir.

Söz konusu önergeye cevaben hazırlanan metin ilişikte sunulmaktadır.

Bilgilerini arz ederim.

Recep Önal
Devlet Bakanı v.

EK: 1 (5 Sayfa)

DAĞITIM:

Bilgi _____:

Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü

belirlenen kamu bankalarının özelleştirilebilmesi için gerekli olduğu düşünülen sözkonusu operasyonel yeniden yapılandırma yönünde, Ocak ayı içinde hayata geçirilen yeni yasal düzenlemeler ile önemli yol katedilmiştir. Daha önce yeni bir profesyonel yönetim altında yeniden sermayelendirilen ve organize edilen Ziraat ve Halk Bankaları'nın şube sayılarını azaltma yönünde adımlar atılmaya başlanmış ve 7 Mart 2002 itibari ile toplam 119 şube kapatılmıştır. Yıl ortasına kadar kapatılması hedeflenen şube sayısı 827 olarak belirlenmiştir. 2002 yılında her iki bankanın da reel sektöre olağan kredi verme faaliyetlerine tekrar başlaması ve kara geçmesi beklenmektedir.

Özel bankacılık sisteminin, daha da güçlendirilerek reel sektöre mali aracılık yapma konusundaki hayati rolünü yerine getirebilmesini teminen, kapsamlı bir plan hayata geçirilmektedir. Birinci aşamada, sistemdeki en zayıf bankalar devralınmıştır. 2001 yılında yaşanan mali dalgalanmalar piyasa kayıplarına yol açmış olup, kötüleşen ekonomik şartlar geri ödenmeyen kredilerin zarara dönüşmesine yol açmış ve bir çok bankanın mali durumunun kötüleşmesine neden olmuştur. 2001 yılında uygulanan sermaye güçlendirme planları önemli miktarda özel sermayenin sisteme girmesini sağlamış ancak, söz konusu özel sermaye girişinin yeterli olmadığı anlaşılmıştır. Bu nedenle, Türk bankacılık sistemini sağlıklı ve güçlü bir yapıya kavuşturmayı teminen, bankaların ekonomiye olağan kredi verme faaliyetlerine tekrar başlamalarının bir ön koşulu olarak değerlendirilen bir strateji başlatılmıştır.

Bu strateji, bankaların kredi portföyleri ve diğer karşı taraf risklerinin özenli ve hedefli bir biçimde değerlendirilmesi ile başlayacaktır. Bu stratejiye, banka sahiplerinin belli sermayelendirme hedeflerini kendileri karşılayamaması halinde TMSF'nin sağlıklı bankalara sermaye ve sermaye benzeri kredi vermesine imkan veren bir kamu destek programı eşlik edecektir. Bu çerçevede, bankaların ek sermaye ihtiyaçlarının dış denetçiler tarafından hesaplanması kararlaştırılmıştır. Bankaların sermaye ihtiyaçlarının belirlenmesi sürecinin, daha önceden de belirlendiği gibi, 2002 yılı Mart ayı sonuna kadar tamamlanması hedeflenmektedir. Dış denetçiler tarafından sermaye ihtiyaçlarının belirlenmesi işleminin denetimini yapmak üzere üçüncü grup dış denetçilerin seçimi süreci başlatılmış olup BDDK'nın Mart ayı sonuna kadar denetçi firmaların atanması sürecini tamamlaması beklenmektedir. Sözkonusu program özel sermaye katkılarını azamileştirmeyi, kamuya maliyeti en aza indirmeyi ve bankacılık sektörünün daha da rasyonelleştirilmesini hedeflemektedir. Bu strateji kapsamında, bankacılık sisteminin sorunlarına çözüm olması ve gerekli mali desteğin bankalara sağlanması için "Banka Sermayelerinin Güçlendirilmesi Programı", 1 Şubat 2002 tarihli Resmi Gazete' de yayımlanan

"Bankacılık Sektörü Yeniden Yapılandırma Programının Uygulama Esas ve Usulleri Hakkında Yönetmelik" ile uygulamaya konulmuştur. Bir defaya mahsus olmak üzere, banka sahiplerinin sermayelerini belirli seviyeye yükseltmeye hazır olduğu sıhhatli özel bankalara kamu sermaye desteği sağlanacaktır.

Reel sektöre destek olmak amacıyla da bazı tedbirler gündeme getirilmiştir. Bu kesimin orta vadede rekabet gücünü artıracak tedbirler hızla sonuçlandırılacaktır. Reel sektörün ve bankacılık kesiminin yaşanan sıkıntılara kendi aralarında çözüm üretmesini sağlamayı amaçlayan bir program üzerinde çalışmalar sürdürülmektedir. 2001 yılında yaşanan gelişmeler şirketlerin mali yönden zayıflamasına ve kredi geri ödemelerinde sorunlar yaşamasına neden olmuştur. Şirketlerin güçlendirilmesi ekonomik canlanma için hayati önem taşımaktadır.

Bu program çerçevesinde,

- ✓ Ticari yaşamını sürdürebilir görünen, ihracat kabiliyetine sahip olmakla birlikte kriz dolayısıyla finansal sıkıntı içerisinde olan firmaların kreditorlere olan borçları için faiz iyileştirmesi, vade uzatımı gibi teknikler kullanılarak iki tarafın da gönüllülük esasına göre katılacağı "borcu yeniden yapılandırma programı" uygulamaya konulmuştur. Bu kapsamda, şirketlerin borçlarının yeniden yapılandırılmasına yönelik olarak 4743 sayılı "Mali Sektöre Olan Borçların Yeniden Yapılandırılması Hakkında Kanun" 31 Ocak 2002 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bankalar Birliği çatısı altında, bu konudaki ilerlemeleri takip etmek üzere bir Teknik Sekreteryaya ve anlaşmazlıkları çözmek amacıyla da bir Tahkim Paneli oluşturulmuştur. Hazine'nin yönetimi altında birden çok kurumun üyeliği ve özel sektörün de katılımı ile kurulan Üretim ve Finansman Komitesi düzenli olarak toplanmaktadır. Borçların yeniden yapılandırılması sürecinin hızlandırılması gereği karşısında, Nisan ayı içerisinde sözkonusu komiteye yardımcı olacak bir Sekreteryaya kurulması hedeflenmektedir. Ayrıca, şirketlerin borçlarının yeniden yapılandırılması önündeki yasal engellerin çözülmesine yönelik İcra ve İflas Kanunu'ndaki değişiklik yapılması yönünde çalışmalar sürmektedir.
- ✓ Bankaların aktiflerinde bulunan geri dönmeyen krediler sorununun çözülmesi amacıyla bir veya birkaç Özel Varlık Yönetim Şirketi kurularak, bu kredilerin varlık yönetim şirketi tarafından satın alınması yoluyla bankacılık sistemine likidite sağlanması yönünde çalışmalar sürdürülmektedir. Bu çalışmalar kapsamında, 31.01.2002 tarih ve 4743 sayılı Kanun ile bankalar, özel finans kurumları ve diğer malî kurumların alacakları ile diğer varlıklarını

devralarak yönetmek üzere kuruluş ve faaliyet esasları Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu tarafından belirlenecek varlık yönetimi şirketlerinin kurulabilmesi öngörülmüştür. Kanun'da verilen yetkiye istinaden Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'nun (TMSF) da katılımıyla kurulabilecek varlık yönetimi şirketine ilişkin olarak bir eylem takvimi hazırlanmıştır. Söz konusu takvim, TMSF inisiyatifinde yürütülecek yaklaşık altı aylık bir hazırlık süreci öngörmektedir ve 2002 yılı Ağustos ayı sonu itibariyle bu sürecin tamamlanması hedeflenmektedir. Bu sürece gerek reel sektör ve gerekse finansal sektör temsilcilerinin her aşamada azami ölçüde katılımının sağlanması hedeflenmektedir. Bu katılım yoluyla bir yandan reel ve finansal sektörün sistemden beklentileri kurulacak şirket modeline yansıtılarak sistemin daha sağlıklı bir biçimde oluşturulması ve sisteme yönelik desteğin artırılması sağlanacak, öte yandan potansiyel yatırımcıların belirlenebilmesi ve bunlarla diyalog sürecinin başlatılabilmesi mümkün olabilecektir.

- ✓ KOBİ'lere destek olmak amacıyla, KOBİ'lerin Halk Bankası'ndan almış oldukları kredilerin geri ödemelerinin kolaylaştırılmasına yönelik çalışmalar devam etmektedir.

Ayrıca, otomotiv ve dayanıklı tüketim malları piyasalarının canlandırılması amacıyla, 2001 yılı Kasım ayı ortalarında 2001 yılı sonuna kadar geçerli olmak üzere yapılan KDV indirimi, bu sektörlerin güçlenmesi yönünde alınan önemli kararlardan biri olmuştur.

2002 yılında reel sektörün desteklenmesine ve gerek yerli gerekse yabancı yatırımcının önünün açılmasına yönelik düzenlemeler hız kazanacaktır. Yatırımın önündeki idari engellerin kaldırılmasına yönelik bir eylem planı hazırlanmıştır. Bu çerçevede, Türk Patent Enstitüsü'nün etkinliğini artırmaya yönelik 544 sayılı 'Türk Patent Enstitüsünün Kuruluş ve Görevleri Hakkındaki Kanun Hükmünde Kararname'de Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı' Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü'ne sunulmuştur. Buna ilaveten, halen hazırlıkları süren yeni yabancı sermaye kanununun önümüzdeki Mayıs sonunda Meclis'e sunulması hedeflenmektedir. Ayrıca, yatırım teşviği alınması için gerekli belge sayısını azaltan bir düzenleme yapılmaktadır.

Yabancı sermayenin teşviki için alınan tüm bu önlemlere ilaveten, Türkiye ve yurtdışındaki iş dünyasının önemli temsilcilerinden oluşan bir Yatırım Konseyi'nin açılış toplantısının yıl ortalarında yapılması düşünülmektedir. Söz konusu bu Konsey, Türkiye'nin yatırım yapılacak cazip bir ülke olmasının sağlanması konusunda tavsiyelerde bulunacak ve

düzenli aralıklarla toplanacaktır. Ayrıca, Türk Ticaret Kanunu, Arazi Geliştirme Kanunu, Vergi Kanunu ve yatırım ortamını etkileyen diğer yasal düzenlemeler gözden geçirilmektedir.

Türkiye, uygulamakta olduğu program ile rekabet gücünü artırmış, cari işlemler dengesi ile ilgili sorunlarını aşmış ve yapısal reformlar alanında ciddi bir mesafe kat etmiştir. Uluslararası çevrelerce verilmekte olan destek ve uygulanan kur, para ve maliye politikaları Türkiye'nin kritik dönemi aşmasında önemli rol oynamıştır.

Türkiye'nin yaşamış olduğu krizler ve son yıllarda ekonomik aktivitede görülen dalgalanmalar ülkenin büyüme potansiyelini zayıflatmıştır. Borcun sürdürülebilirliğini sağlayacak kısa vadeli tedbirlerin yanı sıra ülkemizin istikrarlı bir büyüme sürecine girmesinin sağlanması, dışa açık rekabet ortamında ranta dayalı birikim sürecinden üretime dayanan sürece geçilmesi, kamuda verimliliğin sağlanması, genç nüfusun istihdam imkânlarının yükseltilmesi ve refah düzeyinin kalıcı bir şekilde artırılması amacıyla yapısal reformların gerçekleştirilmesi zorunlu olmuştur. 1999 yılından bu yana uygulanan ekonomik programlar ile bu hedefler doğrultusunda önemli yapısal reformlar hayata geçirilmiştir. Yapısal sorunlara çözüm üretme ve üretken bir ekonomiye sahip olabilme yolundaki bu reform süreci, halen uygulanmakta olan program dahilinde devam etmektedir. Türkiye'nin, sürdürülebilir bir büyüme ortamı sağlaması ve makro dengelerini sağlıklı bir hale getirmesi ancak, 2002 yılında da ekonomik politikalar ve yapısal reformlar konusundaki kararlılığını devam ettirmesine bağlıdır.